

Název: Právní aspekty daňového plánování v oblasti přímých daní

Abstrakt:

V prosinci 2012 publikovala Evropská komise Doporučení o agresivním daňovém plánování (č. 2012/772/EU), jímž členským státům doporučila přijetí obecného pravidla proti zneužití práva (GAAR) a navrhla i jeho znění. Nikdo tehdy netušil, že již od roku 2019 bude GAAR pro členské státy povinné. Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) zahájila v roce 2013 projekt BEPS, který je považován za největší revoluci v oblasti mezinárodního zdanění od 50. let, v nichž současný systém vznikl.

Mým cílem je představit tyto nové iniciativy a právní nástroje, které přináší, a kriticky je zhodnotit. Zaměřuji se na GAARs, která považuji za nástroj nejvýznamnější. Ve své obecnosti mohou postihnout jakékoli daňové plánování. V oblasti přímých daní získávají mimořádný význam v návaznosti na jejich zakotvení do daňových smluv pomocí Mnohostranné úmluvy o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků ve vztahu k daňovým smlouvám ze 7. června 2017 a do národních právních řádů členských států EU podle směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu.

První část práce je věnována teorii zákazu zneužití práva. Druhá představuje judikaturu, která český zákaz zneužití práva zformovala do současné podoby. Třetí část práce přináší komparaci s vybranými evropskými státy, které mají zákaz zneužití legislativně zakotven. Čtvrtá část je věnována nejnovějším nadnárodním iniciativám přinášejícím zákaz zneužití do daňového práva. Tyto iniciativy jsou hodnoceny za pomoci teoretických závěrů části první. Uzavírám, že hlavním přínosem GAARs je posílení celospolečenského tlaku proti agresivnímu daňovému plánování. Některé poplatníky mohou od takového plánování odradit. Jejich vágnost však snižuje právní jistotu, zhoršuje kvalitu rozsudků a přenáší odpovědnost za určení správné míry zdanění ze zákonodárce na poplatníky a soudce.